Numer w Krakowie, na prowincji i w Królestwie Kongresowem *BEZPŁATNY!*

PYTAJ O KURYER W URZĘDZIE I NA FACEBOOKU

1000 egz.

ILUSTROWANY

KURYER WŁOSZCZOWSKI

● Jednodniówka na 100-lecie Bitwy Warszawskiej – Włoszczowa, 15 sierpnia 2020 r. ●

Wygraliśmy Bitwę Warszawską!

Przeżywamy straszne chwile. To już fakt, że bolszewicy chcą zdobyć Warszawę, a może i dalej się posuną. A co wtedy?! Wojska nasze cofają się ku Wiśle – tam się ten dramat dziejowy rozegra. – to jeden z ostatnich wpisów w dzienniku Janiny Konarskiej z Kluczewska. Istotnie, tak jak przeczuwała autorka, bitwa na przedpolach Warszawy okazała się punktem zwrotnym w wojnie polsko-bolszewickiej i bardzo szybko stała się też jednym z mitów założycielskich II Rzeczypospolitej. Postanowiliśmy uczcić stulecie zwycięskiej bitwy nie tylko wspomnieniem wydarzeń, które rozegrały się pod Warszawą, ale także poszukać w nich naszego lokalnego wkładu. Chcieliśmy zająć się mikrohistorią, a po części historią ratowniczą i wyciągnąć z niepamięci miejscowe osoby i wydarzenia, a historycznym faktom nadać bliski, za sprawą nazwisk przodków i sąsiadów, wymiar. Rezultaty okazały się zaskakujące. Zaledwie kilka miesięcy poszukiwań i apeli zaowocowały listą 173 żołnierzy pochodzących z terenu powiatu. Dzięki Państwa pomocy możemy dziś przypomnieć nazwiska bohaterów tamtych dni na froncie i w miejscowościach powiatu, gdzie organizowano wsparcie i zbierano środki, aby bronić ojczyzny. Młodzi ludzie z Włoszczowy i okolic, którzy ochotniczo wstąpili do polskiej armii w czasie wojny polsko-bolszewickiej wnieśli w szeregi wojska nowego ducha walki. Efektem tej ogólnokrajowej mobilizacji, do której przystąpiły wszystkie grupy społeczne, było wystawienie ponad stutysięcznej Armii Ochotniczej. Tylko w ciągu jednego tygodnia między 11 a 18 lipca 1920 r. wstąpiło do niej ok. 30 tys. osób. Oprócz armii ochotniczej stworzono także ogromne społeczne zaplecze. W ciągu kilku tygodni powstały ochotnicze służby sanitarne, instytucje charytatywne, które opiekowały się rodzinami poległych i rannymi żołnierzami. Włoszczowa nie stała z boku. Choć wciąż wiemy niewiele np. o służbach sanitarnych, to staramy się ocalić od zapomnienia bohaterów, którzy bronili kruchej niepodległości. Nie zamykamy poszukiwań związanych z tym okresem w dziejach miasta, gminy i powiatu. Dziękujemy, że nasz apel o pomoc w tych badaniach nie pozostał bez echa!

Iwona Boratyn Michał Staniaszek

Michał Staniaszek

Włoszczowianie dla Ojczyzny.
Ofiarność mieszkańców miasta i powiatu w roku 1920

Wydarzenia, które miały miejsce oraz atmosferę, jaka panowała w naszym miasteczku w 1920 r. możemy dziś jedynie rekonstruować na podstawie zachowanych dokumentów, prasowych notek i zapisanych wspomnień. Wszystkie te źródła wskazują na ogromną mobilizację i kształtowanie się społeczeństwa obywatelskiego, które, świadome powagi chwili, działało razem z lokalną administracją na rzecz ojczyzny. Podejmowano akcje propagandowe, organizowano wsparcie dla armii i państwa oraz wysyłano na front ochotników i poborowych (wciąż niekompletną, stale uzupełnianą żołnierzy z Włoszczowy i okolicy walczących w 1920 r. prezentujemy w notce na sąsiedniej stronie).

Bolszewicy idą nie na żarty!

W atmosferze tamtych dni daje się zauważyć rozbieżność nastrojów. Z jednej strony panował spokój właściwy miejscom odległym od wojennych walk, z drugiej jednak narastały niepewność i strach, podsycane niepokojącymi informacjami o niepowodzeniach polskiej armii w wojnie z bolszewikami. Tę chwiejność nastrojów najlepiej oddają zapiski w dzienniku Janiny Konarskiej, ziemianki z Kluczewska:

24 lipca 1920, sobota Bolszewicy idą nie na żarty! I jak się to skończy? Przynajmniej dobrze, że u nas spokój. Wobec niebezpieczeństwa umilkły spory partyjne – wszyscy stanęli do szeregów, chcą walczyć do ostatka, byle się nie dać! U nas gwarno – są wujaszkowie z Krakowa, tak z nimi miło, bo też mają wyjątkowe usposobienia – takie pogodne, wesołe.

Włoszczowski Związek Ziemian i Czerwony Krzyż

Troska o losy kraju mieszała się z codzienną rutyną i coraz częściej wybijała na plan pierwszy, aż zaczęła inspirować działania obywatelskie. Prym w nich wiodło okoliczne ziemiaństwo, które, niczym depozytariusz wartości patriotycznych, przejęło inicjatywę organizacyjną i częściowo administracyjną. W 1920 r. miejscowy Związek Ziemian „oddał się do dyspozycji" generała Hallera i aż 17 osób (jedna trzecia jego członków) zadeklarowała ochotnicze wstąpienie do armii, a kolejne 20 do służby wewnętrznej. Ostatecznie w armii znaleźli się m.in. Konrad Niemojewski, Seweryn Borkiewicz, Włodzimierz Łoskowski. Warto zauważyć także wcześniejsze działania patriotyczne włoszczowskich ziemian. Już 1 grudnia 1918 r. odbyło się pierwsze zebranie Koła Ziemianek we Włoszczowskiem, którego inicjatorkami były panie Siemieńska i Morstinowa. Koło to jeszcze przed końcem 1918 r. wydało znaczek cegiełkę przeznaczoną na gwiazdkę dla polskich żołnierzy, a w roku następnym przed świętami wielkanocnymi „na święcone dla żołnierza polskiego".

W roku 1920, na wieść o zbliżającym się froncie, Odział Włoszczowski Związku Ziemian dobrowolnie się opodatkował i wspólnym kosztem ufundowano szpital na ok. 60 łóżek dla rannych żołnierzy w Szczekocinach (w udostępnionym na ten cel pałacu Halpertów). We Włoszczowie powstał oddział Czerwonego Krzyża, któremu początkowo prezesowała Janina Konarska, a wśród aktywnych członków znaleźli się przedstawiciele

Znaczki cegiełki wydrukowane z inicjatywy Koła Ziemianek we Włoszczowskiem w roku 1918 (na Boże Narodzenie) i w roku 1919 (na Wielkanoc). Dochód przeznaczono na wsparcie polskich żołnierzy

światłych włoszczowian. Z zachowanych protokołów zebrań Zarządu Czerwonego Krzyża we Włoszczowie z 1920 r. wynika, że w skład zarządu wchodziły następujące osoby: ks. dziekan Błasik (proboszcz włoszczowskiej parafii) – wiceprezes, ale na późniejszych protokołach z 1921 r. występujący już jako prezes, p. Czekańska (rejentowa), p. Grochalska, p. Tańska, p. Kucharczyk, p. Owczarek, p. Hauszyld, p. Sosnowski, p. Michalski, p. Rajchman i p. Makowska (sekretarka). W zebraniach i pracach także uczestniczyli: starosta Wyszkowski z żoną, p. Nachimson, dr Gajdziński, p. Podniesińska, p. Kehl, dr Rozenberg, p. Linowska, p. Olszewska, p. Malisiewicz i p. Musiałowa. Wśród członków włoszczowskiego oddziału Czerwonego Krzyża znaleźli się zatem przedstawiciele ziemiaństwa i włoszczowskich mieszczan, Polacy i Żydzi – wszyscy szanowani z powodu osobistych osiągnięć i posiadanej pozycji społecznej. Organizacja zajmowała się przede wszystkim kwestowaniem, urządzaniem zabaw i loterii, z których dochód przeznaczany był na potrzeby Komitetu Obrony Państwa. Wspierano żołnierzy szyciem mundurów dla ochotników oraz przygotowywaniem im bielizny. Szyto koszule i prześcieradła dla wojskowego szpitala. Przygotowano także kursy dla sanitariuszek i opieki medycznej. Ważnym elementem działalności była akcja informacyjna i patriotyczna propaganda. We Włoszczowie i okolicznych miejscowościach odbywały się wiece i zjazdy, podczas których nawoływano do wstępowania do armii, organizowano zbiórki na potrzeby obronności kraju, a także zachęcano do zakupu pożyczki państwowej, czyli obligacji. Znakiem czasów było przekazywanie podczas wesel pieniędzy na działalność plebiscytową na Śląsku (ustalenie pogranicza polsko-niemieckiego) – tak stało się m.in. podczas ślubu Seweryna Borkiewicza i Józefy Kosickiej w kościele parafialnym w Dzierzgowie. Zebraną podczas przyjęcia we dworze u Linowskich w Radkowie kwotę 7600 marek przekazano do Komitetu Plebiscytowego w Warszawie.

Szczególnie warta podkreślenia przy krzewieniu postaw patriotycznych była formuła wieców. Podczas zgromadzeń obywateli przekazywano wieści z frontu, uchwalano rezolucje, wygłaszano kształtujące patriotyczne postawy przemowy. Warto pamiętać, że były to czasy, w których nie było jeszcze radia, a odziaływanie prasy miało na prowincji ograniczony zasięg. Urabianie opinii odbywało się podczas targów, jarmarków, odpustów czy specjalnie zwoływanych zgromadzeń. 11 lipca 1920 r. odbyło się jedno z takich zgromadzeń – wiec, zorganizowany nie przez towarzystwo ziemiańskie, ale przez

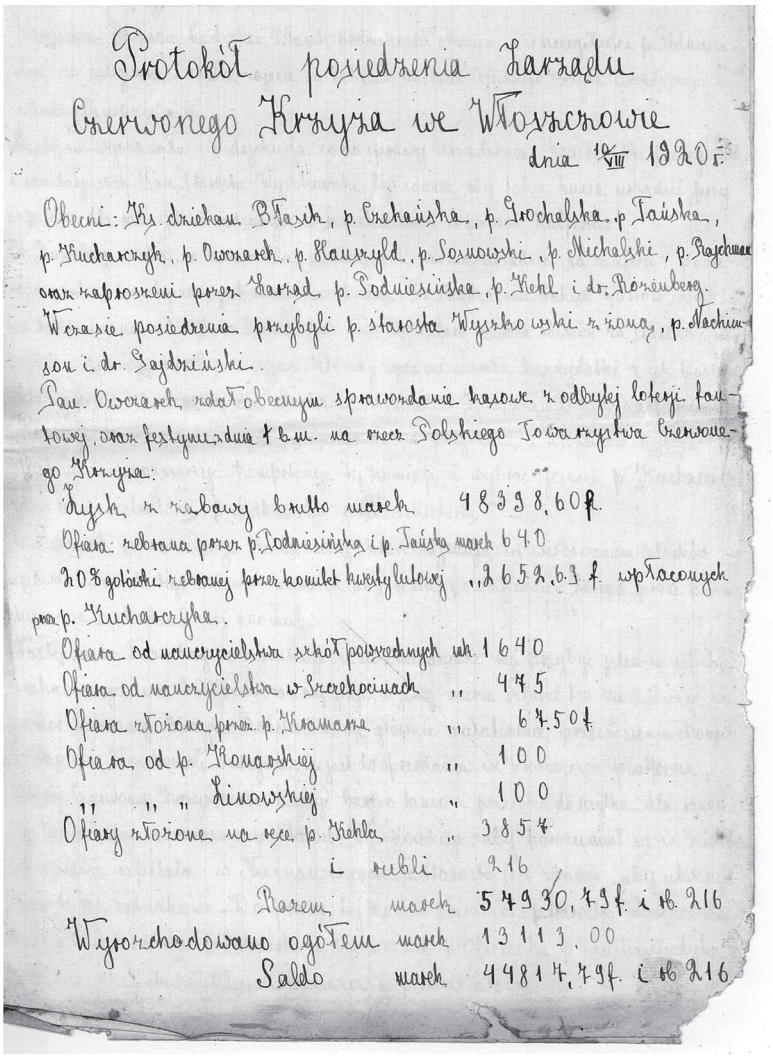

Protokół posiedzenia Zarządu
Czerwonego Krzyża we Włoszczowie
dnia 10/VIII 1920 r.

Obecni: Ks. dziekan Błasik, p. Czekańska, p. Grochalska, p. Tańska, p. Kucharczyk, p. Owczarek, p. Hauszyld, p. Sosnowski, p. Michalski, p. Rajchman oraz zaproszeni przez Zarząd p. Podniesińska, p. Kehl i dr. Rozenberg.
W czasie posiedzenia przybyli p. starosta Wyszkowski z żoną, p. Nachimson i dr. Gajdziński.
Pan Owczarek zdał obecnym sprawozdanie kasowe z odbytej loterii fantowej oraz festynu z dnia 1 b.m. na rzecz Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża:
Zysk z zabawy brutto marek 48398,60 f.
Ofiara: zebrana przez p. Podniesińską i p. Tańską marek 640
20% gotówki zebranej przez komitet kwestyl. loterii „2652,63 f. wpłaconych przez p. Kucharczyka.
Ofiara od nauczycielstwa szkół powszechnych mk. 1640
Ofiara od nauczycielstwa w Sprzykocinach „ 475
Ofiara złożona przez p. Kramarza „ 67,50 f.
Ofiara od p. Konarskiej „ 100
„ „ „ Linowskiej „ 100
Ofiary złożone na ręce p. Kehla „ 3857
i rubli 216
Razem marek 54930,79 f. i rb. 216
Wydrzechodowano ogółem marek 13113,00
Saldo marek 44817,79 f. i rb 216

Zachowany protokół z posiedzenia Włoszczowskiego Oddziału Czerwonego Krzyża z 10 sierpnia 1920 r. Podczas posiedzenia dokonano rozliczenia festynu z 1 sierpnia

Narodową Partię Robotniczą. Wzięli w nim udział posłowie Festerkiewicz i Zagórski, którzy przedstawili sytuację międzynarodową Polski, omówili wydarzenia militarne i stwierdzili, że „(...) liczyć tylko można na samych siebie. Ofiarność chłopa i robotnika konieczna jest dla Polski. Równość praw ludu wymaga równych ofiar". Na koniec wiecu uchwalono rezolucję, wygłoszoną przed zgromadzonymi w liczbie 2500 osób mieszkańcami miasteczka i okolic: „Oddajemy się wszyscy Tobie Naczelniku Państwa do Twego rozporządzenia, niosąc Ojczyźnie krew i mienie. Prowadź nas do odparcia hord bolszewickich, aż do zwycięstwa". Wiec, któremu przewodniczyli panowie Malisiewicz i Grabowski z magistratu, zakończył się zbiórką pieniędzy na potrzeby rannych żołnierzy i na stworzenie „pułku" z miejscowych ochotników.

Podobne wiece odbywały się w lipcu 1920 r. także w okolicznych miejscowościach. W Seceminie ksiądz Skulski i późniejszy endecki redaktor z Kielc Matłosz podczas wystąpień nawoływali do wstępowania do armii ochotniczej i do ofiar na rzecz skarbu państwa. Na wiecu w Krasocinie z kolei przemawiali sędzia Bzowski oraz Stanisław Kałkowski i, jak donosiła w notce „Gazeta Kielecka", uczynili to z bardzo dobrym skutkiem:

Przyjęcie jakiego wiec doznał stwierdziło, jak wielce był potrzebny. Okazało się, że część spora ludności tamtejszych okolic żyła w zupełnej niewiadomości położenia ojczyzny i o obowiązkach, jakie ta chwila na obywateli nakłada. Wiec trwał kilka godzin. Gorąca dyskusja, w której pomagali delegatom i miejscowi uświadomieni włościanie, którzy na szczęście cieszą się większym wpływem u ogółu, doprowadziła w końcu do tego, że cały ogół zaaprobował stanowisko patriotyczne i inaczej myślący dali się przekonać.

Pogarszające się wiadomości z frontu odbiły się we Włoszczowie szerokim echem i zintensyfikowały działalność obywatelską. Janina Konarska zanotowała w dzienniku:

14 lipca 1920, środa Bardzo źle. Mińsk, zdaje się, wzięty, a może i Wilno. U nas organizacja nadzwyczajna po odezwie Piłsudskiego – wszyscy idą do wojska, literalnie – wszyscy! Od poniedziałku żyjemy jak w gorączce. Maks [Konarski] *jako prezes Związku Ziemian organizuje powiat – siedzi ciągle we Włoszczowie. Trzecia część stowarzyszonych ma iść do wojska, a w ogóle wszyscy oddali się do dyspozycji Hallera. Cały Związek Ziemian został zmilitaryzowany.*

Komitet Obrony Państwa

19 lipca zawiązał się we Włoszczowie odział Komitetu Obrony Państwa, w którego skład weszli: ksiądz Kazimierz Błasik, Michał Otawski, L. Cichy, Z. Hauszyld, W. Musiałowa i Wacław Stępkowski. Komitet zajął się pozyskiwaniem środków materialnych do wsparcia walczących żołnierzy i skarbu państwa. Zorganizował loterię fantową i amatorskie przedstawienie teatralne. Zachowało się sprawozdanie, w którym ksiądz Edward Gacki z Kurzelowa składał w Komitecie uzbierane w swojej parafii ofiary. Oprócz gotówki w kwocie 3978 marek i 524 rubli znalazły się wśród ofiarowanych przedmiotów także 2 bagnety, 10 kawałków płótna, ładownice i rydel. Włoszczowski odział Komitetu Obrony Państwa mógł natomiast pochwalić się zyskiem ze zorganizowanych przez siebie loterii i „zabaw kwiatowych" w wysokości 38227 marek i 981 rubli. Oddział Związku Polskiego Stowarzyszenia Spożywców ofiarował płótno, surówkę, flanelę i madapolam, z których uszyto 30 mundurów dla ochotników z powiatu włoszczowskiego wyruszających do walki, a także bieliznę dla żołnierzy, koszule i pościel dla szpitala w Szczekocinach.

25 lipca, używając ówczesnego języka administracyjno-urzędniczego, włoszczowski sejmik powiatowy bardzo gorąco zajął się sprawą obrony państwa, a po przedmiotowej i ożywionej dyskusji powołano Powiatowy Komitet Obrony Państwa. W jego skład weszli: S. Bekier i Z. Jasionowski ze Szczekocin, M. Otawski i M. Domańska z Włoszczowy, J. Konarska z Kluczewska, J. Kasperczyk z Rokitna i A. Nowak z Łachowa. Na potrzeby wojenne postanowiono jednorazowo opodatkować rolników, właścicieli nieruchomości miejskich, kupców, przemysłowców i właścicieli młynów. Z inicjatywy Generalnego Inspektoratu Armii Ochotniczej oraz starosty Wyszkowskiego 1 sierpnia zorganizowano wielki zjazd i wiec na 10 tysięcy osób z powiatów: włoszczowskiego, jędrzejowskiego, noworadomskiego, koneckiego, kieleckiego, częstochowskiego i radomskiego. Na wiecu, który zbierał się dwukrotnie pod gołym niebem przemawiali we

Włoszczowie: T. Wołoszowski, R. Dobrzański, poseł Jęczmyk, Stępień, Otawski, Kucharek oraz delegaci wojskowi. Apelowano o gromadne i natychmiastowe ochotnicze wstępowanie do armii, domagano się ogłoszenia przymusowego poboru i wysłanie na front znacznej części policji. Wzywano do kupowania za każdy wolny grosz pożyczki państwowej i wspierania Czerwonego Krzyża. Wiec zakończono okrzykami „niech żyje Sejm!, niech żyje Naród!, niech żyją wszystkie stany!" oraz odśpiewaniem Roty. Korzystając z dużego nagromadzenia ludności, Włoszczowski Oddział Czerwonego Krzyża zorganizował 1 sierpnia festyn z koncertem i przedstawieniem amatorskim i loterią fantową, na którą fanty ofiarowało okoliczne ziemiaństwo. Zysk z przedsięwzięcia wyniósł 44817 marek i 216 rubli. Rozliczano się na tyle skrupulatnie, że w protokole prezentującym bilans festynu „pani Podniesińska zakomunikowała, że po zabawie zostały zwrócone z loterii trzy sztuki drobiu i trzy małe pół-buteleczki wina i zapytuje, co z nimi zrobić. Po naradzie zdecydowano zaofiarować je miejscowemu szpitalowi". W trudnych czasach często ofiarowywano po prostu to, co miano. Na przykład na zbiórkę ogłoszoną przez starostę Wyszkowskiego wójtowie gmin uzbierali: 275 szt. drobiu, 6,5 funta masła, 5085 jaj i kilka sztuk płótna.

Oprócz organizacji ofiarnością na rzecz wojska i państwa wykazywały się poszczególne grupy zawodowe. Datki wpłacali pracownicy samorządowi, policjanci i, jak wówczas mówiono, nauczycielstwo.

Obok aktów patriotycznych, niestety występowały także przypadki czarnowidztwa i siania defetyzmu. Prasa donosiła o zatrzymaniach kasandrycznych dziadów proszalnych, którzy głosili po wsiach wiadomości o zbliżającej się nieuchronnej klęsce, a także o znacznie poważniejszych aktach dywersji, sabotażu, a nawet szpiegostwa. Jednego z obywateli powiatu rozpracowano nawet jako agenta tajnej policji Rosji sowieckiej, zwanej potocznie *Czerezwyczajką*. Rozchwianie społecznych nastrojów i emocji z pewnością było w owym czasie dość spore.

Po zwycięskiej bitwie

Efekt patriotycznego wzmożenia i dużej aktywności obywatelskiej zaczął słabnąć po zwycięskiej bitwie warszawskiej. Dość szybko wrócono do zmagań z niełatwą gospodarczo codziennością. Troska o ojczyznę zeszła na plan dalszy i działalność patriotyczna osłabła na tyle, że już 3 października 1920 r. podczas wojewódzkiego zjazdu Obywatelskich Komitetów Obrony Państwa w Kielcach stwierdzono, że w oddziale włoszczowskim zbyt żywej działalności nie ma. Nie udało się ostatecznie przeforsować opodatkowania ziemi (deklarowanej 25 lipca przez sejmik powiatowy), a działalność włoszczowskiego Komitetu skupiła się wyłącznie na utrzymaniu szpitala w Szczekocinach.

Sto lat po tamtych wydarzeniach szczególnie warto pamiętać o bohaterach tamtych dni, o żołnierzach z terenu powiatu oraz o niestrudzonych organizatorach i społecznikach, których nazwiska znalazły się w artykule. Osoby te swoją działalnością w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości, w obliczu nowego zagrożenia, wykazały się hartem ducha i dały przykład jak wspaniale może funkcjonować społeczeństwo obywatelskie.

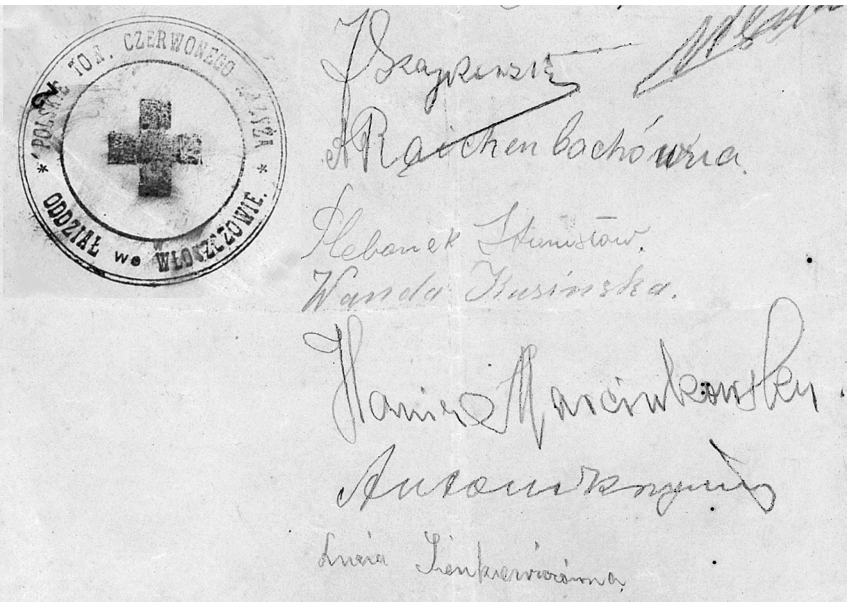

Fragment protokołu Włoszczowskiego Oddziału Czerwonego Krzyża z 22 maja 1921 r. z pieczęcią i podpisami kwestujących wolontariuszy. Można odczytać podpisy: A. Raichenbachówny, Stanisława Plebanka, Wandy Kusińskiej, Hani Marcinkowskiej i Luci Sienkiewiczówny

Lista żołnierzy wojny polsko-bolszewickiej z przedwojennego powiatu włoszczowskiego

Spis 173 nazwisk powstał na podstawie kwerendy archiwalnej w Centralnym Archiwum Wojskowym i Muzeum Piłsudskiego, uzupełnionej o zgłoszenia dokonane przez rodziny żołnierzy i nazwiska, które pojawiły się wcześniej w publikacjach regionalnych. Lista, z pewnością, wymaga dalszych uzupełnień i weryfikacji. Wszystkich, którzy mogą pomóc w dalszych ustaleniach, prosimy o kontakt z panią Iwoną Boratyn z UG we Włoszczowie. Szczególne podziękowania składamy osobom, które pomogły w opracowaniu spisu, panom: Pawłowi Amerykowi, Adamowi Malickiemu z Kielc i Andrzejowi Orlińskiemu ze Szczekocin.

Nazwisko	Imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Uwagi
Adamczyk	Józef	1900-03-02	Ołudza	
Albrycht	Stanisław Franciszek	1895-09-16	Konieczno	
Alwas	Józef	1894-02-06	Krasocin	
Andree	Romuald Józef	1897-02-19	Włoszczowa	piechota
Arkuszewski	Leszek Grzegorz Henryk	1897-10-29	Mrowina	
Banasik	Antoni			
Banasik	Władysław	1900-06-26	Włoszczowa	
Barański	Leon		Włoszczowa	piechota, ranny w płuca
Barański	Piotr		Włoszczowa	2 Pułk Ułanów
Barański	Wincenty	1890-10-08	Włoszczowa	piechota
Bator	Stanisław	1898-01-15	Jeżowice	
Bąkiewicz	Franciszek	1894-01-26	Kurzelów	
Bejm	Antoni	1895-01-07	Feliksówka	piechota
Bem	Jan	1896-12-16	Secemin	
Berger	Kazimierz	1884-03-04	pow. Włoszczowa	
Berger	Stanisław	1888-05-23	Krasocin	
Białożyt	Władysław	1902-07-19	Otola	
Biały	Stanisław	1898-05-08	Oleszno	
Bidziński (Biedziński)	Aleksander	1903-12-06	Nieznanowice	
Bieganek	Stanisław	1900-07-16	Włoszczowa	
Bielawski	Józef	1895-03-17	Włoszczowa	piechota
Bieniek	Ludwik	1891-08-13	Podlesie	
Błaut	Antoni	1899-12-08	Przygradów	
Błaut	Wincenty	1897-09-14	Nieznanowice (Konieczno)	
Bocian	Szymon		Secemin	
Bogusz	Kazimierz	1899-03-03	Ołudza	
Borkowski	Adam Jan			
Borkowski	Piotr	1894-02-14	Szczekociny	
Borkowski	Władysław		pow. Włoszczowa	udział w wyprawie kijowskiej
Borzyk	Ignacy	1899-03-14	Lelów	
Brudnicki	Kazimierz	1897-12-25	pow. Włoszczowa	
Bryła	Piotr	1896-05-10	Goleniowy	
Celebański	Bolesław	1896-10-24	Kurzelów	
Cetera	Antoni	1898-06-02	Słupia	
Chruściel	Jan		Włoszczowa	piechota
Chudzicki	Franciszek	1893-08-23	Biała	
Cipior	Piotr			
Cichoń	Franciszek	1896-12-29	Dzierzgów	
Ciszewski	Stefan	1900-08-24	Dzierzgów	
Cuprian	Piotr		Włoszczowa	Ułani Krechowieccy
Czyż	Adam	1899-12-03	Grabiec	
Damagalski	Jan		Czaryż	
Derek	Piotr	1888	Zarzecze, Szczekociny	24 Pułk Piechoty
Diszlatis	Tadeusz Franciszek	1901-09-14	Rokitno	
Długosz	Jakub	1892	Włoszczowa	piechota
Długosz	Stefan			
Dłużniak	Władysław	1899-07-20	Węgrzynów	
Dobrowolski	Edward Władysław	1903-10-11	Irządze	
Domagalski	Jan	1884-07-25	Czaryż	
Dominow	Władysław	1903	Pilczyca	
Dorywalski	Aleksander		Włoszczowa	2 Pułk Ułanów
Dorywalski	Władysław		Włoszczowa	

Nazwisko	Imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Uwagi
Dorywalski	Wincenty		Włoszczowa	piechota
Dymański	Dydak		Krasocin	piechota
Drązkiewicz	Wincenty	1894	gm. Secemin	
Drukała	Ignacy		Włoszczowa	
Dudziński	Feliks		Włoszczowa	piechota
Dudziński	Piotr		Włoszczowa	2 Pułk Ułanów
Dziurkowski	Antoni	1902	Nowa Wieś	
Fiołek	Zygmunt			
Fortunka	Leon	1882-04-04	Szczekociny	
Gadek	Antoni	1901-12-31	Stanowiska	
Gajdziński	Jan		Borowiec, Krasocin	
Gawron	Jan		Włoszczowa	tabory artylerii
Gawroński	Stanisław	1903-01-29	Kuczków	
Gawroński	Roman		Oleszno	
Gaździcki	Jan	1900-01-24	Zarzecze, Szczekociny	2 Pułk Szwoleżerów Rokitniańskich
Ginalski	Ignacy	1898-07-28	Włoszczowa	piechota
Gładysz	Marian	1897	Szczekociny	2 Pułk Artylerii Lekkiej
Golik	Stanisław	1905-05-03	Sokolniki	
Gotlib (Gutlib)	Józef	1899-11-01	Włoszczowa	
Gotlib	Moszek "Marcin"	1900-01-13	Secemin	piechota
Górski	Jan		Szczekociny	25 Pułk Ułanów Wielkopolskich
Hardt	Wawrzyniec	1901-08-05	Zawada	
Jabłońscy (bracia)				
Jakielski	Stanisław	1895-03-18	Oleszno	
Jasnos	Tomasz		Krasocin	Ułani Krechowieccy
Jedliczka	Kazimierz		Włoszczowa	
Jędrych	Piotr		Włoszczowa	piechota
Jęcznyk	Karol	1891-11-04	Rokitno	
Kaczkowski	Czesław Kamil	1902-07-18	Włoszczowa	
Kałużyński	Teodoriusz	1897-12-18	Konieczno	
Kania	Władysław	1901-06-15	pow. Włoszczowa	
Karpiński	Władysław		Krasocin	stracił nogę
Kaźmierczak	Jan	1900-08-10	Wywła	
Kącki	Eugeniusz		Kurzelów	
Kita			Włoszczowa	piechota
Kita Wincenty			Włoszczowa	piechota
Klim	Stanisław	1904-02-16	Krasocin	
Klimczyk	Jan		Krasocin	
Kocela	Antoni	1900-01-18	Chlewice	
Kochanowski	Maciej	1903-02-18	Secemin	
Konieczko	Franciszek		Secemin	
Konieczko	Stanisław		Secemin	
Kościelski	Edward		Oleszno	
Kotulski	Stanisław		Włoszczowa	Ułani Krechowieccy
Kowalczyk	Jan	1892	Kurzelów	
Kowalczyk	Jan	1894	Kurzelów	
Kowalski	Jan		Włoszczowa	2 Pułk Ułanów
Kowalówka	Henryk			
Kozieł	Antoni		pow. Włoszczowa	
Kozimiński	Stefan		Grabiec	
Kurpios	Franciszek		Słupia	
Kwiecień	Józef	1895-09-20	Zawada	
Lech	Piotr	1900-05-08	Rawka	
Lechowa	Waleria	1863-02-14	Danków	
Lenart	Kazimierz	1904-01-01	Konieczno	
Lenart	Wincenty	1900-05-27	Konieczno	
Lipiński	Wincenty	1897-07-15	Bobrowniki	
Łazarz	Franciszek	1877-08-14	Wólka Ołudzka	
Macherski	Władysław	1904-05-05	Włoszczowa	piechota
Magdziarz	Józef	1900-03-10	pow. Włoszczowa	
Malicki	Józef	1893-01-15	Krasocin	piechota
Malus	Antoni		Szczekociny	18 Pułk Ułanów

Nazwisko	Imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Uwagi
Malus	Piotr		Szczekociny	18 Pułk Ułanów
Marcinkowski	Adam		Włoszczowa	piechota
Marcinkowski	Stanisław		Włoszczowa	piechota
Marcinkowski	Władysław		Włoszczowa	2 Pułk Ułanów
Mazankowa		1902-01-31	Włoszczowa	!
Mazur	Stanisław		Krasocin	
Mączewski	Władysław	1894-03-24	Nieznanowice	
Michalecki	Piotr	1893-06-27	Secemin	
Milejski	Jan	1898-02-09	Ołudza	
Młyńczak	Kazimierz		Krasocin	
Morysiński	Tadeusz	1889-04-15	Rokitno	
Nazimek	Stanisław			
Niemojewski	Konrad	1901-06-25	Włoszczowa	Ułani Krechowieccy
Nowak	Stanisław		Włoszczowa	piechota
Nurczyński	Wacław Edward	1882-09-17	Goleniowy	
Olczyk	Ignacy		Włoszczowa	piechota
Olszewski	Eugeniusz	1899-03-10	Chrząstów	
Pacanowski	Feliks	1896-01-22	Włoszczowa	piechota
Pałka	Ignacy	1888	Kaszczor	6 Pułk Saperów
Parzuch (Pażuch)	Wincenty	1888-03-28	Siedliska	
Paterkowski			Włoszczowa	piechota
Pelikan	Wawrzyniec	1898	Krasocin	
Pełko	Józef	1892-03-01	Ołudza	
Plich	Tomasz	1897-03-02	Kuźnica, Chrząstów	40 Pułku Piechoty Strzelców Lwowskich
Podsiadły	Jan	1900-01-20	Badków	
Robak	Wacław Edward		Włoszczowa	piechota
Skoczek	Jan	1897-02-06	Włoszczowa	piechota
Staroszczyk			Włoszczowa	piechota
Staroszczyk	Leon		Włoszczowa	piechota
Staszczyk	Walenty	1902-02-01	Wymysłów	
Stefańczyk	Stefan	1896-01-19	Czaryż	
Stępień	Józef	1896	Nakło	
Stolarczyk	Antoni		Lelów	3 Pułk Strzelców Polskich V Dywizji Syberyjskiej
Stolarski	Władysław	1897-01-18	Psary	
Strzelecki	Antoni	1897	Szczekociny	uczestnik Bitwy Warszawskiej
Suliga	Kazimierz	1896-02-19	Bebelno	5 Pułk Saperów
Suliga	Marek	1882-03-12	Ludynia	
Szczerba	Stanisław		Radków	
Ściegienny	Bartłomiej	1899-10-05	Secemin	
Toborek	Stanisław		Krasocin	piechota, front litewsko-białoruski
Telecki	Antoni Bolesław	1897-08-09	Laskowiec	
Trzaskowski (Trzeskowski)	Stanisław	1897-05-08	Jasieniec	
Wale	Jan	1895-10-28	Krasocin	
Waligórski	Franciszek		Krasocin	
Wcisłowicz	Józef	1889-03-19	Kurzelów	
Węgrzyn	Władysław	1899-02-27	Nieznanowice	
Wilk-Wilczyński	Stanisław	1896-03-05	Krasocin	
Wodzisławski			Włoszczowa	piechota
Wojciechowski	Roman	1899	Zarzecze, Szczekociny	3 Pułk Legionów
Wojteczek	Stefan	1895-08-06	Nakło	
Wręczycki	Józef		Włoszczowa	piechota
Zakrzewski	Stanisław	1902-12-18	Włoszczowa	piechota
Zalewski	Zygmunt Józef	1894-03-11	Włoszczowa	piechota
Zagrodzki	Edward			
Zagrodzki	Stefan		Włoszczowa	piechota
Zdeb	Sylwester	1896-02-18	Lipnica	
Ziętal	Antoni		Krasocin	
Ziętal	Jan		Krasocin	19 Pułk Piechoty
Ziętara	Franciszek	1896-10-10	pow. Włoszczowa	

„Ilustrowany Kuryer Włoszczowski" – jednodniówka przygotowana z okazji 100-lecia Bitwy Warszawskiej przez UG Włoszczowa i Drukarnię Kontur. Opracowanie redakcyjne: Iwona Boratyn i Michał Staniaszek. Ilustracja na 1 stronie pochodzi z „Kuryera Codziennego" nr 94, wydanie z 4 kwietna 1920 r., znaczki cegiełki z domeny publiczej polona.pl, skany dokumentów PCK z archiwum autora, znaczki ochotników i ochotniczek z wystawy „Bitwa Warszawska. 100-lecie zwycięstwa".